

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/36/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017201463
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1017201463.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobkyne: W. W. B., narodená XX. X. XXXX, bytom G. XXX/XX, M., právne zast.: JUDr. Jurajom Kusom, advokátom z Michaloviec, Námestie osloboditeľov 10, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 27. júna 2017, Č. KM-OLVS-15/2017/OPK, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 01. augusta 2018, č. k. 2S/203/2017-109, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/203/2017-109 zo dňa 01. augusta 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 2S/203/2017- 109 z 01. augusta 2018 zrušil rozhodnutie žalovaného č. KM-OLVS-15/2017/OPK zo dňa 27. júna 2017 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

2. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný rozhodol o odvolaní proti rozhodnutiu riaditeľa Riaditeľstva hraničnej polície M., úradu hraničnej a cudzineckej polície P PZ č. PPZ-HCP-SO-ŠK-59-012/2012 zo dňa 13. novembra 2012, ktorým žalobkyňa - bývalej príslušníčke PZ Z. W. B., narodenej XX. X. XXXX, bytom G. Č. XXX/XX, M., naposledy služobne zaradenej v stálej štátnej službe vo funkcii referent skupiny eskort a dokumentovania mobilnej zásahovej jednotky PZ RHP M. ÚHCP P PZ podľa § 20 ods. 1 písm. a/ bod 3 a § 21 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“), v súlade s § 81 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. bola priznaná náhrada za stratu na služobnom plati od 1. januára 2012 vo výške 49,72 eur mesačne z dôvodu zistenej choroby z povolania - tuberkulózy pľúc, ktorou sa nakazila v novembri 2007 počas výkonu služby na kontakte s nosičom aktívnej otvorenej tuberkulózy a v novembri roku 2010 došlo u nej k akútnemu priebehu tohto

infekčného ochorenia. Na základe zistených skutočností žalovaný rozhodol podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok tak, že prvostupňové rozhodnutie zmenil tak, že jeho výroková časť znie: Podľa § 20 ods. 1 písm. a/ bod 3 a §21 ods. 1 a v súlade s § 81 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. som posúdil nárok na náhradu za stratu na služobnom plate, ktorý uplatnila bývalá príslušníčka Z. W. B., narodená XX. X. XXXX, trvale bytom G. Č.. XXX/XX, XXX XX M., pôvodne služobne zaradená P PZ ÚHCP Riaditeľstvo hraničnej polície M., referent skupiny eskort a dokumentovania MZJ PZ doručením žiadosti o priznanie náhrady za stratu na služobnom plate na RHP M. dňa 23. apríla 2012 z dôvodu zistenej choroby z povolania - tuberkulózy pľúc, ktorou sa poškodená nakazila počas výkonu služby po kontakte s nosičom aktívnej otvorenej tuberkulózy v novembri 2007 a u ktorej v novembri 2010 došlo k akútnemu priebehu tohto infekčného pľúcneho ochorenia. Na základe zistených skutočností predmetnú žiadosť poškodenej zo dňa 23. apríla 2012 zamietol a náhradu za stratu na služobnom plate podľa § 20 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona č. 328/2002 Z.z. poškodenej nepriznal.

3. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že v prejednávanej veci bolo potrebné opätovne posúdiť právny nárok žalobkyne. Žalovaný bol pri rozhodovaní viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu SR, ktorý bol vyslovený v rozsudku sp. zn. 9Sžso/76/2014 zo dňa 28. júna 2016. Konkrétne ohľadom zamestnania žalobkyne po skončení služobného pomeru u Policajného zboru bolo úlohou žalovaného zisťovať dôvody, pre ktoré nebola v rozhodnom období zamestnaná. Na základe vykonaného dokazovania žalovaný dospel k záveru, že jediným dôvodom, pre ktorý žalobkyňa v rozhodnom období nepracovala, bol jej pasívny postoj k hľadaniu zamestnania, hoci jej zdravotný stav umožňoval pracovať (mala zníženú pracovnú schopnosť o 30 %). Žalobkyňa naopak tvrdila, že jej zdravotný stav neumožňoval zamestnať sa a poukázala na znalecké posudky aj personálny rozkaz o skončení jej služobného pomeru.

4. Z obsahu spisov vyplynulo, že Sociálna poisťovňa dňa 12.4.2017 žalovanému oznámila, že neviduje dočasnú pracovnú neschopnosť žalobkyne, pretože zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení sa na policajtov nevzťahuje, preto nie je vecne príslušná na vypracovanie odpovede pre žalovaného a odporučila mu, aby sa obrátil na služobný úrad, ktorý žalobkyňu vyplácal služobný príjem počas trvania služobného pomeru (§ 79, § 80 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z.). Podľa názoru správneho súdu nemožno toto oznámenie vyhodnotiť bez ďalšieho tak, že žalobkyňa nemala na Sociálnej poisťovni evidovanú dočasnú pracovnú neschopnosť, preto bola práce schopná a mala si nájsť prácu tak, ako to urobil žalovaný.

5. Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu vo vzťahu k žalobkyňu nie sú v súlade so zákonom. Z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu, nezákonného spôsobu vysporiadania sa s dôkazmi (§ 191 ods. 1 písm. d/ SSP) rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na personálny rozkaz viceprezidenta Policajného zboru o prepustení zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. b/ zákona č. 73/1998 Z.z. z dôvodu, že žalobkyňa stratila schopnosť dlhodobo vykonávať akúkoľvek funkciu v Policajnom zbore zo zdravotných dôvodov. Krajský súd žalovanému vytýkal, že nevysvetlil, prečo žalobkyňu na jednej strane považoval za neschopnú vykonávať aj menej náročnú prácu v Policajnom zbore alebo v rezorte Ministerstva vnútra SR a na druhej strane tvrdí, že jej zdravotný stav nebránil hľadať a nájsť si prácu u iného zamestnávateľa. Znalec W. W. B. V., W. v znaleckom posudku č. 1/2011 zo dňa 12.12.2011 konštatoval, že žalobkyňa trpela doma ochoreniami - pľúcnou a mimoplúcnou tuberkulózou, ktoré majú závažný zdravotný a sociálny dopad vzhľadom na zdravotné komplikácie, vek a výrazné obmedzenie uplatniť sa v živote a spoločnosti. So základnými ochoreniami súvisia aj ďalšie diagnózy, ktoré komplikovali priebeh a liečbu základného ochorenia. Znalec W. J. V., H. v znaleckom posudku č. 6/2012 zo dňa 12.9.2012 sa stotožnil so závermi znalca W. W. B. V., W.. Súhlasil aj so záverom o výraznom ovplyvnení života žalobkyne chorobami TBC pľúc a TBC pleury, do ktorého patrí aj možnosť zamestnať sa a schopnosť vykonávať prácu. Z hľadiska vykonaného dokazovania krajský súd dospel k záveru o nedostatočne zistenom skutkovom stave. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný sa zákonným spôsobom nevysporiadal s dôkazmi, ktoré v odvolacom konaní predložila žalobkyňa. Nevysvetlil, prečo mala byť žalobkyňa práce schopná, hoci sám ju v tom čase odmietol zamestnať na výkon menej náročnej pracovnej činnosti vo svojom rezorte.

6. Vzhľadom na vyššie uvedené vady rozhodnutia žalovaného, krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd uložil žalovanému povinnosť riadne sa vysporiadať s dôkazmi predloženými žalobkyňou v odvolacom konaní, vyhodnotiť ich jednotlivo aj vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi, zistiť zdravotný stav žalobkyne vo vzťahu k jej možnosti a schopnosti zamestnať sa a svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám určeným v ustanovení § 47 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok.

7. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 SSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči neúspešnému žalovanému. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

II.

8. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

9. Namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

10. Sťažovateľ sa nestotožnil s názorom krajského súdu, že sa nedostatočne zaoberal rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku č. PK2/RPPKAPC/SOC/2014/41013 zo dňa 23.4.2014 o vyhovení žiadosti o vyhotovenie preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, lekárskeho posudkom posudkového lekára Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, ktorý bol vypracovaný až dňa 15.4.2014 a ktorý stanovuje mieru funkčnej poruchy žalobkyne na 60 % a znaleckými posudkami W.. B. V., H. č. 6/2012 zo dňa 12.9.2012 a W.. W.. B. V. W. č. 1/2011 zo dňa 12.12.2011. Na zákonnosti svojho rozhodnutia trval a argumentoval tým, že jediným dôvodom odmietnutia podkladov nebola tá skutočnosť, že niektoré z nich boli vydané až po vydaní rozhodnutia riaditeľa RHP M. ÚHCP P PZ č. PPZ-HCP-SO-Šk-59-012/2012 zo dňa 13.11.2012. Sťažovateľ podotkol, že v rozsudku krajského súdu sú neodôvodnene a umelo spájané dva úplne rozdielne inštitúty - miera schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie a miery funkčnej poruchy žalobkyne.

11. Zdôraznil, že pokiaľ správny súd požaduje dôsledné skúmanie zdravotného stavu žalobkyne a jej možnosti pracovať, je potrebné uviesť, že k tomuto v konaní predchádzajúcim rozhodovaniam o dávke úrazového zabezpečenia aj došlo. Výsledkom tohto skúmania je relevantná lekárska správa vychádzajúca z početných lekárskeho nálezu, prepúšťacích správ, rodinnej, sociálnej, osobnej a pracovnej anamnézy žalobkyne s preukázaným záverom, že miera schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie je u žalobkyne v rozsahu 30 %. Iný podklad, preukazujúci mieru schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie sa v spise nenachádza. V ďalšom poukázal na znalecké posudky, ktoré mali relevanciu vo vzťahu k posudzovaniu náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne. Prostredníctvom znaleckých posudkov bolo určené bodové ohodnotenie poškodenia zdravia žalobkyne, toto hodnotenie bolo zdvojnásobené a následne jej bola vyplatená prislúchajúca náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Práve táto náhrada je jedným z inštitútov náhrady škody v súvislosti s chorobou z povolania a všetky okolnosti, ktoré správny súd z predmetných posudkov vyvodzuje, boli dôvodom, prečo znalci priznali žalobkyni náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v mnohonásobne vyššom rozsahu ako ambulancia Kliniky pracovného lekárstva a klinickej toxikológie Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach, zastúpená W.. W. N.. Aspekty, ako pomerne nízky vek, zdravotné následky, negatívne vplyvy na budúci život a pod. boli dôvodom zákonom povoleného zdvojnásobenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. V prípade, ak by tieto okolnosti aj napriek skutočnosti, že zákon ich s nárokom na náhradu za stratu na služobnom plate na rozdiel od schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie nespája, boli rozhodujúce a pri tomto inštitúte, znamenalo by to, že tá istá škoda by sa žalobkyni nahrádzala dvakrát, keďže jednak by boli tieto aspekty zohľadnené pri rozhodovaní o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, a jednak aj v rámci náhrady za stratu na služobnom plate.

12. Taktiež sťažovateľovi nebolo zrejmé, na základe čoho dospel krajský súd k záveru, že služobný úrad považoval žalobkyňu za neschopnú vykonávať akúkoľvek civilnú prácu v civilnom zamestnaní v rámci niektorého z OR PZ v SR, KR PZ v SR, Prezídia PZ alebo MV SR. Po prepustení zo služobného pomeru príslušníka PZ mala žalobkyňa rovnakú možnosť uchádzať sa o prácu v rámci celého rezortu MV SR, tak v pracovnom pomere alebo v štátnej službe. Z uvedeného je podľa názoru sťažovateľa zrejmé, že po prepustení zo služobného pomeru žalobkyňa nebola označovaná za neschopnú na výkon zamestnania, resp. štátnej služby v podmienkach MV SR, práve naopak, v prípade prejavenia jej záujmu o takúto prácu možno predpokladať, že by mala voči ostatným uchádzačom zvýhodnené postavenie. V uvedenej súvislosti citoval ustanovenie § 192 ods. 1 písm. b/ zákona č. 73/1998 Z.z. spolu s ust. § 1 ods. 1 a § 2 ods. 2 a uvedeného zákona a vyslovil úvahu, podľa ktorej aj v prípade, ak by žalobkyňa ešte pred jej prepustením zo služobného pomeru prejavila záujem zamestnať sa alebo byť prijatá do štátnej služby na niektorej súčasti MV SR a bola by úspešná vo výberovom konaní, nebolo by možné jej prijatie do pracovného pomeru alebo služobného pomeru podľa zákona č. 55/2017 Z.z. realizovať v rámci personálneho konania o jej prepustení. Personálnym rozkazom viceprezidenta PZ č. 10 zo dňa 26.10.2011 nebolo možné založiť pracovnú zmluvu, prípadne štátnozamestnanecký pomer žalobkyne. S prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov SR týkajúcou sa aplikácie ustanovenia § 192 ods. 1 písm. b/ zákona č. 73/1998 Z.z. (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo/75/2013, 5Sžo/34/2016 a pod.) dokonca ani strata dlhodobej pracovnej schopnosti vykonávať akúkoľvek funkciu v PZ neznamena vždy skončenie služobného pomeru príslušníka PZ, ale je potrebné skúmať aj možnosti preloženia alebo prevedenia takéhoto policajta na inú funkciu v štátnej službe.

13. V kasačnej sťažnosti ďalej poukázal na to, že ak bol ako viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu SR vyjadreným v rozsudku sp. zn. 9Sžo/76/2014 zo dňa 28.6.2016, že má skúmať ochotu žalobkyne po prepustení zo služobného pomeru sa zamestnať a ustanovenie § 34 ods. 13 písm. c/ zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti zabráňuje jej zaradeniu do evidencie uchádzačov o zamestnanie pre dočasnú práceneschopnosť, musel by odvolací orgán preveriť, do akého času dočasná práceneschopnosť žalobkyne trvala, resp., či prípadne po jej ukončení nastala nová dočasná práceneschopnosť. Napriek výzve zo dňa 2.3.2017 sa žalobkyňa nevyjadrila, preto sa odvolací orgán pokúsil túto skutočnosť preveriť prostredníctvom Sociálnej poisťovne, ústredie, kde bol vzhľadom na § 227 ods. 3 písm. g/ zákona č. 461/2003 Z.z. predpoklad, že v období od 1.1.2012 do vydania napadnutého rozhodnutia je takáto dočasná práceneschopnosť žalobkyne evidovaná. Odpoveď Sociálnej poisťovne, ústredie síce na žiadosť o súčinnosť nereagovala relevantným spôsobom, ale trvanie dočasnej práceneschopnosti žalobkyne bolo dostatočne preukázané prostredníctvom ňou predloženého lekárskeho posudku W. J.N. V. H. o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne zo dňa 12.9.2012. Znalec v znaleckom posudku uviedol, že pracovná neschopnosť trvala od 13.10.2010 do 31.12.2011. Dočasná pracovná neschopnosť zamestnanca však nič nevypovedá o jeho „dlhodobej“ schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie. Dňom 1.1.2012 bola žalobkyňa práceschopná, preto by prípadnú práceneschopnosť po prerušení tej pôvodnej mala už evidovať Sociálna poisťovňa. Ak bolo podkladmi predloženými žalobkyňou preukázané, že táto bola minimálne od 1.1.2012 do 12.9.2012 (deň vyhotovenia znaleckého posudku, kde bola doba práceneschopnosti jasne konštatovaná) práceschopná, mal odvolací orgán za dokázané, že v zaradení do evidencie uchádzačov o zamestnanie žalobkyne nebránila prekážka uvedená v § 34 ods. 13 písm. c/ zákona č. 5/2004 Z.z. Súčasne uviedol, že dočasná práceneschopnosť preto nijako nesúvisí s mierou schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie a v správnom konaní ani nebol dôvod túto skutočnosť na účely určenia miery schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie preukazovať. Bola však posudzovaná iba ako možná prekážka zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

14. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ uzavrel, že má za to, že sú dané dôvody kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

III.

15. Žalobkyňa sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného vyjadrila dňa 28.12.2018.

IV.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1,2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

17. Predmetom konania je preskúmanie rozhodnutia žalovaného, ktorým zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu tak, že na základe zistených skutočností žiadosť poškodenej zo dňa 23.4.202 zamietol a náhradu za stratu na služobnom plate podľa § 20 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona č. 328/2002 Z.z. poškodenej nepriznal.

18. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

20. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

21. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd postupom podľa § 191 ods. 1 písm. d/ SSP zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

22. Podľa § 139 ods. 2 SSP v odvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

23. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu plynúca z článku 46 Ústavy Slovenskej republiky je založená na tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy vykonáva.

24. Výklad a aplikácia zákonov je výlučným právom všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. V tomto zmysle, rovnako aj každé rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel ku konkrétnym záverom tvoriacim základnú obsahovú štruktúru odôvodnenia rozhodnutia.

25. Povinnosť všeobecných súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť zákonom predpokladaným spôsobom plynúcim z § 139 ods. 2 predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces.

26. K tomu najvyšší súd dáva do pozornosti aj ustálenú rozhodovaciu prax správnych súdov (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 08. decembra 2010, sp. zn. 4Sžo/12/2010), podľa

ktorej „Z odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej a preto odňatím možnosti konať pred súdom (denegatio iustitiae) je aj také porušenie práva na spravodlivý proces, kedy v hodnotení skutkových zistení súdom v napadnutom rozhodnutí absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil a riadne sa s nimi nevysporiadal. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť totiž svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

27. Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k neplatnosti rozsudku z formálnych dôvodov.

28. Rovnako najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015, sp. zn. II. ÚS 675/2014-40, z ktorého vyplýva, že „súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP (aktuálne § 139 ods. 2 SSP; pozn. súdu), v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v ním rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvoľou súdu. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany... Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

29. Najvyšší súd uvádza, že z ustanovení § 20 ods. 1 písm. a/ a §21 ods. 1 prvá veta zákona č. 73/1998 Z.z. vyplýva povinnosť služobného úradu na základe jeho objektívnej zodpovednosti nahradiť len takú škodu, ktorá vznikla policajtovi v priamej príčinnej súvislosti s chorobou z povolania. Náhrada za stratu na služobnom plate predstavuje jeden z inštitútov, prostredníctvom ktorého dochádza v zmysle zákona č. 73/1998 Z.z. k náhrade škody, ktorá bola policajtovi spôsobená chorobou z povolania. Škodou, ktorá môže vzniknúť policajtovi v dôsledku choroby z povolania, je aj strata na služobnom plate, ku ktorej dochádza z dôvodu, že schopnosť bývalého policajta vykonávať primerané civilné zamestnanie bola v dôsledku tejto choroby podstatne znížená. Zákonnou podmienkou pre vznik nároku na náhradu za stratu na služobnom plate podľa § 20 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona č. 73/1998 Z.z. je tak kumulatívne splnenie zákonných predpokladov, ktorými sú choroba z povolania, resp. služobný úraz, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi.

30. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobkyňa mala v dôsledku choroby z povolania zníženú schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie o 30 %. Písomnou žiadosťou zo dňa 23.4.2012 požiadala o priznanie a výplatu dávky úrazového zabezpečenia - náhradu za stratu na služobnom plate - za chorobu z povolania. K žiadosti priložila znalecký posudok a lekársky posudok vo veci posúdenia jej zdravotného stavu. Medzi účastníkmi konania nie je sporná príčina vzniku choroby z povolania počas výkonu služby dňa 22.11.2007 na Obvodnom oddelení PZ M., pri výkone štátnej služby a plnení služobných úloh vyplývajúcich z funkcie žalobkyne. Žalobkyňa dňa 7.5.2012 doručila (na žiadosť senátu škodovej komisie) čestné prehlásenie, že nepoberá žiadny príjem zo zárobkovej činnosti, zo závislej činnosti, z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z nájmu, z kapitálového majetku a nepoberá ani podporu v nezamestnanosti. Zároveň predložila aj rozhodnutie o priznaní invalidného výsluhového dôchodku a jeho výške. Vychádzajúc zo záväzného právneho názoru Najvyššieho súdu SR vyjadreného v jeho rozsudku sp. zn. 9Sžso/76/2014 zo dňa 28.6.2016 je zrejmé, že: „až následne po vyvinutí úsilia zamestnať sa, je možné hodnotiť dôvody, pre ktoré nedošlo k vzniku niektorého z druhov

pracovných pomerov a v prípade, že tieto dôvody v následkoch poškodenia zdravia chorobou z povolania, je potrebné na ne pri rozhodovaní o priznaní náhrady za stratu na služobnom plate prihliadnúť“. Žalovaný správny orgán v novom konaní doplnil dokazovanie okrem iného tým, že zabezpečil stanovisko Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR ku skutočnostiam, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie vo veci priznania náhrady za stratu na služobnom plate. Krajský súd žalovanému vytýkal, že sa nedostatočne zaoberal rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok zo dňa 23.4.2014, ktorým bola stanovená miera funkčnej poruchy na 60 %.

31. S poukazom na vyššie uvedené uvádzané skutočnosti najvyšší súd má za to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v jeho podstatnej časti je nesúladne s právami podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V danej súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti krajského súdu rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 103/2011, v zmysle ktorého je neúčelné a nehospodárne formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania.

32. Podľa § 461 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

33. Podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

34. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. f/ SSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

35. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, vyjadriť sa k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na prejednávanú vec, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu a vo veci opätovne rozhodnúť. Svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

36. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

37. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.